

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
16:32	17:33	17:57
16:31	17:37	18:02
16:30	17:31	17:54

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א ראש הישיבה והמוסדות

מעלת הנסיונות

למה הקב"ה מביא לאדם נסיונות? כדי לברוק כמה יראת שמים יש לו?

לבטוח באבא

נדמיינ נא את בנו של האיש העשיר בעולם, ואת 'דאגותיו'. לבטח, גם בן שכזה חווה התמודדויות לרוב, חברתיות, בריאותיות, ואולי לפעמים כלכליות. וכי הוא מודאג או מוטרד? וכי הוא נלחץ או זעוף? - אף פעם לא, ובצדק: כי יש לו אבא עשיר מאוד, שבכספו יכול לפתור כמעט את כל בעיותיו, שבחשבון הבנק שלו יש סכום שיכול לכסות את כל משבריו ודאגותיו!

בפרשת השבוע מספרת התורה על ברכות יעקב לנכדיו, במילים 'ויברכם ביום ההוא לאמור'. במילים הללו מגלה הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע משמעות עמוקה: 'ביום ההוא' - כלומר, יעקב אבינו בירך את צאצאיו שיחיו תמיד את היום הנוכחי, לעולם לא ידאגו את דאגת המחר, וזאת - מחמת בטחונם המלא והמוחלט בבוא עולם, אשר כפי שהביא את היום הזה עליהם לחיים טובים - כך יביא את הימים הבאים, אין מה לדאוג, אפשר להיות בטוחים באבא!

ומי שבטוח בה', זוכה לראות בחסדו, להתבשר בישועתו. את הפסוק 'והבוטח בהשם חסד יסובבנו' מבאר הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, כי הקדוש ברוך הוא ברא בטבע הבריאה, שהבוטח בו זוכה לחסדו, שמי ששם מבטחו ואמונתו בבואו - חסד מקיף אותו מכל הכיוונים, הישועות נמשכות אליו כחבלי קסם... כל מה שצריך לעשות כדי לזכות בהן - רק לבטוח, להאמין, לדעת שיש לנו אבא טוב ומיטיב! אפשר לסמוך עליו בעיניים עצומות!

הבה נחדד בליבנו את מידת הביטחון, באמצעות התבוננות ומחשבה באופן אישי, בלימוד ספרים העוסקים בביטחון כמו 'חובת הלבבות' שער הביטחון, ובאמון אישי ללא הרף. נזכור ונתבונן כי יש לנו אבא טוב ומיטיב, האוהב אותנו, דואג לנו, חפץ בטובתנו, פועל למעננו. מה לנו לדאוג או להיות מוטרדים, בטחו בה' בכל הכח, סמכו עליו בכל עת! (הרב אשר קובלסקי)

הכדים, אבל הוא רוצה להראות ללקוחות. גם כאן, הקב"ה רוצה שאנחנו נלמד ממנו, שנדע מי זה "אברהם אוהבי". תבין עד היכן מגיעה עומקה של היראת שמים של אברהם אבינו.

יוסף הצדיק יפה התואר ויפה המראה, בארץ הטמאה ביותר בעולם, ארץ של סטרא אחרא, מצרים. ערוות הארץ. והוא לא קשור לאביו הגדול, והוא בגיל הקשה של הניסיונות. "ויעזבו בגדו בידה וינס ויצא החוצה". יוסף היה גיבור ככל בניו של יעקב אבינו, מדוע משאיר את בגדו בידה? כי מעבירה בורחים, איזהו גיבור הכובש את יצרו, הבורח מן יצרו. והנה לאחר מכן, יוסף הצדיק מה קיבל עבור מסירות הנפש שלו, עבור הניסיונות הקשים שזימנה לו אותה דובה מרשעת, מכניסים אותו לבור לנישין רבות! אומרים הספרים הקדושים ששם היה בניסיון קשה שלא להרהר אחר מידותיו ית' לאמר: וכי זה מה שמגיע לך? ואז להפסיד הכל ח"ו! ומהמקום השפל ביותר עלה לגדולה להיות מלך, גם עבד וגם עברי וגם עם אשמה כבדה על כתפיו, ממקום הזה הגיע להיות משנה למלך "כל אשר יאמר לכם תעשו"!

לכל אדם יש לפעמים ניסיון כמו הניסיון הזה של יוסף הצדיק. אדם עשה מצוה, עמד בניסיון קשה, מגיע השטן ומקטרג ואומר הוא לא עשה לשם שמים, ומגבב טענות. השטן מקבל רשות לנסות את האדם בעוד משהו, להכשיל את האדם ביאוש, הוא מביא רעה על האדם, ואז חלילה הוא נופל ואומר, זה חלקי מכל עמלי שמסרתי נפשי למען ה', שעמדתי בניסיון? ואז חלילה מפסיד הכל. אבל אם הוא עומד בניסיון אשריו ומה טוב חלקו, ומזכים לו דברים שאינם לפי דרך הטבע.

מי שהוא ירא שמים, מדקדק במצוות, זוכה לכל הברכות הללו, כמלך בגדוד עם אשתו אשר ברכתי הבית בצניעות, ובניו יראי השמים שואלים ומקשים ומיישבים ומדברים בתורה ובחכמה, בשירה ובזמרה, כבוד להורים לא סותרים דבריהם ולא נכנסים לדבריהם. הנה כי כן יבורך גבר ירא השם, לא גבר יהודי ישראלי, רק ירא שמים זוכה לכך.

שנזכה ליראת שמים אמיתית, שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

יראת שמים נמדדת, לא כשיש לאדם חיים חלקים ומשומנים, כשהכל זורם והכל טוב. יראת שמים אמיתית נמדדת כשאדם עומד בניסיונות קשים, ודוקא כשיש סתירות קושיות ואי הבנות.

הנה אברהם אבינו אמר לו הקב"ה שילך להקריב את בנו לעולה. הרי הקב"ה אמר לו והבטיח לו בברית, ש"ביצחק יקרא לך זרע" כל האומה הישראלית עתידה לקום ממך אברהם אבינו, מבני יצחק. לא מישמעאל. והנה הקב"ה עכשיו אומר לו להקריבו! אדם שבא לו בן לאחר מאה שנה, נוכל להבין איזה אהבה ואיזה קשר בין אברהם לבנו יצחק. והיה אברהם אבינו יכול להקשות ולשאול ולתמוה ולהתפלל, ריבונו של עולם! אתה הבטחת! ואיך אעשה דבר כזה לשחוט את בני אשר אהבתי. אבל אברהם אבינו מבין כי אין נברא יכול להבין את הבורא! אין הדבר שייך שנברא יבין את הבורא ית'. "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי, כי כגבוה שמים על הארץ כן גבה דרכי מדרכיכם ומעשי ממעשיכם". אפילו את הגוף שלנו, את מעשי אלוקינו, איננו מסוגלים להבין ולחקור לא נגמור, ואיך נבין את מעשי ה' ופקודתו עלינו? לכן אברהם אבינו אומר מבטל אני רצוני ועושה רצוני ית' בשמחה וטוב לבב, הוא משכים עם שחר וחובש את חמורו והולך לעשות רצון קונו, בלי שאלות.

ושימו לב, היה ניסיון כפול ומכופל לאברהם אבינו. הרי דורו של אברהם היו עובדי אלילים ו"גם את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלוהיהן" ואברהם אבינו היה משכנע אותן והקדיש חיים שלמים למען האמונה האמיתית באל אחד, והנה הוא דוקא הולך ומקריב את בנו, איזו סתירה לאידיאלוגיה שלו עצמו! ואברהם אבינו עומד גם בניסיון הזה, ובכל הקשים שמעמיד בפניו יצר הרע, והוא הולך ומעלה את בנו ולוקח את המאכלת... עד שמשיג אותו מן השמים קולו של המלאך שאומר לו "עתה" עכשיו, "ידעתי, כי ירא אלוקים אתה, ולא חשכת את בנך את יחידך ממני" עכשיו, כשהיה קושי והתגברת כל כך, עמדת בניסיון הקשה מנשוא הזה, לשחוט את בנך אהובך. עתה ידעתי כי אתה ירא שמים! הנח את הסכין, להעלותו אמרתי לך ולא לשחטו.

ויש לשאול: הרי הקב"ה יודע שאברהם אבינו יעמוד בניסיון, אלא כתוב במדרש, משל למה הדבר דומה, לכדר שמוכר כדים בשוק, הוא דופק על הכדים, כדי להראות לכולם כמה הם חזקים, הכדר יודע את חוזקו

זכות החיזוק והקריאה בעלון

- לנילו נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סיגלית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
- להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
- לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
- לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לנילו נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

כפיה או כיה-י'ה

את המעשה המדהים הבא סיפר המשפיע הרב יואל ראטה שליט"א:

מעשה מדהים הגיע לאוזניי ממנהל תלמוד תורה כאן באחת הקהילות החשובות בארה"ב. בתלמוד תורה שלנו ישנם הרבה ילדים טובים, אך מעל כולם ישנם שני ילדים, אחים מבית, הבולטים במיוחד, אשר אין אדם שלא מתפעל מהם.

הם משדרים התנהגות מופתית של יראת שמים, תפילות בשמחה, בנעימות ובכוונה. מידות וחסד מיוחדים במינם, נימוס והצלחה בלימודים, ברמה אחת מעל כולם. ממש אין מילים. בכל פעם מחדש מתרשם המלמד שלהם מאצילות נפשם ומידותיהם.

מה הסוד שלהם? הדבר היחיד שיועד המלמד על אותם ילדים, אותו הוא שומר בסוד, הוא כי אמא שלהם הינה גיורת שהתגיירה לפני שנים רבות. אלא שדווקא ידיעה זו גורמת לפליאה רבתית כפולה ומכופלת. הרי הכל ידועים כמה בדור כמו שלנו צריכים סיעתא דשמיא גדולה ורחמי שמים עצומים לזכות שהילד יגדל בצורה טובה, למרות כל הפיתויים והניסיונות. כמה תפילות וחסד ה' צריך כדי לזכות לעבור את התלמוד תורה, הישיבה הקטנה והגדולה בהצלחה, כך שגייע לחתונה כבן תורה- זו מתנה עצומה שלא כל אחד זוכה. קל וחומר, בן בנו של קל וחומר, כשמדובר במשפחה של גרים, המשתלבים בצורה כה מופלאה בתלמוד תורה חסידי. ילדים שקשה לראות אפילו במשפחות הטובות אצלנו.

החליט המלמד כי הוא חייב פעם אחת לשאול את האמא כיצד היא זכתה לילדים שכאלה אשר כל רואיהם יכירו כי הם זרע ברך ה'.

יום אחד, הגיעה האמא לתלמוד תורה, והמלמד ביקש לדבר איתה. הוא פנה אליה ואמר לה כי הוא דורש לדעת מה הסוד של ילדיה, בפרט שהם באים ממשפחה של גרים. האמא השתקתה לרגע ואמרה: "יש לי סוד גדול שאני רוצה לגלות. אני אמנם גיורת כבר כמה שנים, אך שני הילדים הללו שלומדים אצלך הינם עדיין גויים גמורים. הם נולדו לי כשעדיין הייתי גויה, והבאתי אותם איתי אל חיי היהדות".

המלמד היה בהלם מוחלט והשתתק. המלמד היה פעור פה והשתתק.

"בעוד שנים בודדות, כשהם יגיעו לגיל שלוש עשרה", המשיכה האם וסיפרה, "אנו אמורים להכניס אותם לחדר ולשאול אותם שאלה

מפתיעה וגורלית עד למאוד, אותה מחייבת ההלכה לשאול ילד גוי במצב כמו זה. ומהי אותה שאלה: ילדי היקרים, האם אתם רוצים להיות יהודים או לא? ודע לך", אמרה האמא ופרצה בבכי, "שאני כל כך מפחדת מהיום הזה. אני ממש רועדת מהיום הזה, בו ישאלו אותם את השאלה הזאת. הרי זכותם המלאה לבחור אף להיות גויים גמורים ולעזוב את הכל. לכן אני עושה הכל, אבל הכל, כדי שהמצוות, השבת, התפילות וכל דבר הקשור ליהדות, יהיה הכי כייף בעולם, והכי נעים ואהוב. אינני מסוגלת לחשוב על כך שישאלו אותם האם אתם רוצים להיות יהודים, והם ישיבו מה? אני לא באמת יהודי? אני יכול להיות גוי? למה לא אמרתם לי מקודם, אני בורח מכאן מכל ההרגשה של הסבל והקושי במצוות, בשביל מה אני צריך את כל הצעקות בשולחן שבת? מה לי ולחץ הזה של יום שישי לפני השבת? למה לי לחיות עם כל ההערות שאומרים לי להתפלל, וכל מה שמכריחים אותי ומענישים אותי שאינני לומד טוב".

אני כל כך מפחדת שהם ירגישו ככה, ולכן אני משתדלת בכל כוחי שיהיה להם טוב בשולחן שבת, שהם יהנו מהתפילות, שהם ירגישו שלימוד התורה זה הדבר הכי שווה והכי יקר בעולם. וגם כשהעצבים שלי עולים ואני רוצה לכעוס עליהם, אני עוצרת את עצמי ונוכרת: הנה כבר מגיע היום הנורא והגדול של הבחירה האם להיות יהודי או לא. לכן אני עושה הכל בשביל לגרום להם להרגיש שלהיות יהודי זה הכי. אני מסדרת את שולחן השבת מוקדם ברוגע והנאה. אני מדליקה נרות עם אור בעיניים, ושרה שירי שבת באושר רב".

"זה הסוד שלי", חתמה האם, "אני שמחה לשמוע את המחמאה שהילדים אכן מרגישים זאת וחיים את התפילה, התורה והמצוות באושר. סימן שהם בדרך הנכונה להחליט להיות יהודים".

ממשיך הרב יואל ראטה ואומר: "המעשה המדהים הזה הפעים אותי נורא ונתן לי לימוד ענק לחיים של כולנו. ריבונו של עולם, למה רק גיורת צריכה לחשוב ככה? הרי כל אבא ואמא יהודים צריכים לחשוב ככה. נכון, כי בית הדין לא הולכים לשאול את הילדים שלנו יום אחד האם תרצו להיות יהודים, אך ישנם אנשים אחרים שישאלו אותם זאת.

ומי הם? החבר הלא כל כך טוב, השכן שאינו חי בדרך התורה יתפוס פעם את הילד וישאל אותו: "האם אתה באמת מעוניין בכל היהדות הזו שאתה עסוק בה כל היום? מה אתה לא יודע ש'אצלנו' אין חוקים וכללים, איש הישר בעיניו יעשה, יראה ויפעל. מה לך להישאר דתי, בוא 'תעשה חיים'", והילד שומע וצריך בתוך ליבו להחליט מה יהא עתידו.

ואנו, ההורים שרוצים שילדנו ילך בדרך ה' הטובה, המביאה לאדם אושר, הנאה וסיפוק בחיים, לא יודעים מה הוא יענה. לכן, התפקיד שלנו לגרום לו שלא להתפתות אחרי אותם גורמים זרים, ועלינו להעביר לו את היהדות במתיקות. לתת לו ככל שאפשר דוגמא שהתפילה היא מתנה עצומה של דיבור עם מלך העולם, שלימוד התורה מחזיקה את העולם ומביאה שפע גדול, שהשבת היא הדבר הכי יפה והכי כייף שיכול להיות, שהמצוות הם זכויות עצומות בעולם הזה ובעולם הבא.

לעשות איתם את התורה והמצוות בלי לחץ, בלי עצבים, בלי מרידות. כי אם הילד מרגיש ששולחן שבת זה מסדר צבאי שאסור לדבר, ויש בו רק צעקות ומריבות, ואם לא מתפללים ולומדים כראוי מקבלים עונשים מצערים, אז למה לי להישאר דתי?

נעשה הכל שנרגיש קודם כל אנו, ההורים, את 'הערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו', שנבין קודם אנו שהמצוות והתורה הם הדבר המהנה בעולם, ולא שום תאוה בזויה אחרת.

במצב שכזה, נזכה גם להעביר זאת לילדים שלנו, וכך נהיה רגועים כי הם יוכלו לעבור את פיתוחי החיים בהצלחה, ויזכו ליהנות מהגן עדן הנפלא שיש ביהדות. כי מה שקורה אצל אחינו הטועים בחוץ רק נראה כייף ונעים למראית העין, אך אחריתו ריקנות שממה ואכזבה".

ילד לא עוזב את הדרך פתאום, השאלה הזו התבשלה במוחו ימים ושבועות, וברגע שיכול לבחור אחרת הוא עשה זאת. גם אם ילדך בחר חלילה אחרת, עדיין ניתן בכל רגע לשנות כיוון ולהכניס שמחה במצוות ובתורה, והדבר ישפיע על כל בני הבית ויתן להם את הכח והחוזק להחזיק בדרך התורה והקדושה.

"החליט המלמד כי הוא חייב פעם אחת לשאול את האמא כיצד זכתה לילדים זרע ברך ה'..."

כיצד אוספים משחקים מהרצפה בשבת?

שאלה: כשיש הרבה חפצים ברצפה אני מטאטאת הכל למקום אחד או שנים ואוספת כל דבר למקומו, כיצד עלי לנהוג בשבת?

ידוע שבמלאכת דש (פירוק גרעין המחובר לקליפה) ומלאכת עימור (אסיפת שיבולים בשדה לקבוצה אחת) שאינם אסורות מהתורה אלא בדבר הגדל מהאדמה. ויש אומרים כן גם במלאכת טחינה ובמלאכת זורה (שמפריד הקליפה שהיא קלה מגרעין החיטה שהוא כבד, על ידי הרוח), ומשמע מכמה פוסקים שאף במלאכת בורר אינו חייב מהתורה רק בגידולי קרקע.

וכתבו רבותינו, שהמחבץ [הפרדת הקום (החלק המוצק שבחלב, שעיקרו חלבונים)], ע"י הקרשה משאר המים שבו, על ידי חומצת קיבה. או שנותן חלב שנקרש כבר אחרי בישול (קום מבושל), בתוך כלי גומי, ושם יוצא מי חלב, חייב מהתורה משום בורה. יוצא שיש ברירה גם בדבר שאינו גידולי קרקע.

אמנם פעמים שענין גידולי קרקע, אינו רק צמח שיונק ומחובר לקרקע ממש, אלא אפילו בהמה שעיקר האוכל שלה מהקרקע. (עירובין כז:). ולפיכך נחלקו הפוסקים האם חלב בכלל גידולי קרקע, שהרי הוא בא מכח אכילת העשבים, או כיון שהעשבים מתפרקים לדם, ומהדם נעשה חלב, נעשה החלב שלב שלישי לגידולי קרקע, וכיון שפירש יוצא מגוף הפרה נחשב לדבר חדש.

ולהשיטה שחלב אינו בכלל גידולי קרקע, כיון שלהפריד המוצק ממי החלב אסור מהתורה בשבת משום בורה, משמע, שאסור לברור גם דבר שאינו גידולי קרקע. ברם לפי מה שכתב אחד מהראשונים, שדוקא בעיקר המלאכה עצמה אומרים אין דישה אלא בגידולי קרקע, אבל המפרק שהוא תולדה (דהיינו שלא היה במשכן אבל הוא אותו עיקרון) של דש, ישנו גם שלא בגידולי קרקע. ולדבריו דוקא המחבץ שהיא גם כן תולדה של בורה, אסור מהתורה, אבל הבורר בידי דבר מתוך דבר, זה עיקר מלאכת בורר ואינו תולדה, ולפיכך אם אינם מגידולי קרקע (כגון משחקים מפלסטיק וכיו"ב) יהיה מותר לברור מהתורה

אך מאחד מהראשונים מבואר שיש ברירה בדגים, והרי דגים אינם אין עיקר מזונם מהצמחים, אלא מאכילת דגים יותר קטנים או תולעים וכדומה, ומבואר שיש ברירה אף בדבר שאינו מגידולי קרקע. אמנם יש שכתבו שאותו ראשון דיבר על דגים עם ירקות, (שכן הדרך להכניס יחד), ולכן שייך ברירה מצד הירקות. ויש שכתבו שאותו ראשון דיבר לפי הגירסה שהיתה לו בגמרא שממנה יוצא להלכה שיש עימור אפילו בדבר שלא מגידולי קרקע, והוא הדין לבורר. ברם שאר ראשונים כתבו שאין עימור אלא בגידולי קרקע. וכ"פ מרן (ס' שמ ס"ט).

וכתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל (שבת ח"ד סוף עמ' רט), ונראה שדין בורר שלא בגידולי קרקע נמצא בספק, וראוי להצטרף להקל עם ספק אחר.

ברירה בכלים - אמרו חז"ל, מי שעושה חבית של חרס בשבת חייב משום שבע חטאות. (שבת עד:). וכתבו הראשונים שחטאת אחת מהן משום שבורר האבנים הקטנות מגושי החול. אם כן יוצא שיש בורר גם בכלים ולא רק באוכלים. ולפי זה נתקשו האחרונים איך מצאנו דינו ורגלינו גבי סכינים כפות ומזלגות מעורבים, ותירצו שבדבר הניכר הרבה לעין הרואה, לא שייך לומר בזה ברירה, שאין זה ברירה אלא נטילה רגילה, ולא דומה לשני מיני פירות כמו תאנים וענבים, שמתוך קטנותן וריבויין צריכים לברור זה מזה.

ברם מהראשונים מבואר שאין להקל לברור בשני מינים "הניכרים בהפרדתן שהן חתיכות גדולות, המונחות יחד". ויישבו האחרונים, שבבורר משני מיני דגים, אע"פ שהם חתיכות גדולות וניכרות בפני עצמן, מכל מקום כיון שצריכים שימת עין להבחין בין זה לזה, יש צד לומר ששייך בזה דין ברירה, אבל בסכינים כפות ומזלגות שאין צורך במבט חודר להבחין ביניהם, והם נפרדים זה מזה בפני עצמם, וכן בגדים וספרים שהם שונים זה מזה במראה ובאורך וברוחב וכיוצא בזה, לא שייך בהם דין ברירה אלא דוקא כלים שונים זה לזה שצריכים שימת עין להבחין ביניהם, וכן בגדים וספרים השונים זה לזה אם אינם מין אחד. והביאו ראיה לזה מעכבר שנמצא בבשמים (שבת קכא:).

הלכה: משחקים מפלסטיק וכדומה שניכרים ולא צריך שימת עין להבחין ביניהם, מותר להרימם למקומם אע"פ שהם מעורבים, אבל אם צריך שימת עין להבחין ביניהם והם שני סוגי משחקים, צריך להרים אותם כשאינם מעורבים, או להפריד בשינוי (ע"י מטאטא וכדומה) ואח"כ לשים כל חפץ במקומו, או לשים הכל בשקית אחת ובמוצאי שבת תיתן כל חפץ במקומו או באשפה.

אימוץ אישי הרב אהרן פרידמן

לא להתבייש במה שאחרים עושים

יש כאלה שממשיכים בתפיסה זו גם בגיל הבחרות. פנה אלי הורה בשאלה בנוגע לבנו, בחור שלומד בשיעור ג' בישיבה קטנה, שאינו יודע להתמודד עם העובדה שאחיו משיעור א' הוא מאוד שמן. כאשר ידידיו שואלים אותו: "מה קורה עם אחיך, מדוע אינו עושה דיאטה?!" והוא לא יודע מה לענות להם, הוא כועס על אחיו, עד שפיתח שנאה כלפיו והוא מציק לו בכל הזדמנות.

"יעצתי לו להסביר לבנו כי כל אחד אחראי על מעשיו הוא, ואיש לא צריך להיות אחראי על מעשי אחיו. בפעם הבאה שבחור ישאל אותך על אחיו, פשוט יענה לו: "אני אחראי על מה שאני עושה. מה קורה עם אחי? שאל נא אותו ישירות. אינני הדובר שלו ולא זה שאחראי עליו".

זה גם יכול לקרות אצל אלה שהתחתנו ויצאו לחיים משלהם. ישנם אנשים שבאמת חושבים שקרובי משפחה אמורים לשאת באחריות למעשי קרוביהם. כגון כאשר אחד הסתכסך עם שכנים בבנין שלו, התחצף לעסקן או מנהל מוסד חינוכי, הסית והתריס נגד אישיות ציבורית, או כל מעשה אחר שגרם לכך שאנשים יצאו נגדו וידברו בו סרה. שיכח במקרים כאלה, שאנשים פונים לקרובי המשפחה של הלה בטענה או בתביעה והאשמות.

אין ספק שיש מצבים שמצדיקים התערבות מצד בני משפחה, וכמו שנאמר: "ומבשרך לא תתעלם". אבל במקרה של מריבה ומחלוקות, זה דורש זהירות, שיקול דעת ושאלת חכם כדי לברר האם מוטלת עלינו האחריות להתווכח ולריב עם הקהילה והסביבה, ובכלל אין נכון לנהוג במצב שנוצר. במקרים כאלה מאד קל להסתבך: יש כאלה שיריבו בשל כך עם האח הסורר המימט עליו בושות, ויש שימצאו לנכון להצדיק את אחיהם, וכך הם נקלעים לפולמוסים, ויכוחים ומריבות לא להם. לא אחת זה הופך להיות מאבק חמולתי מכווער מול הקהילה ומנהיגיה. כאשר הסביבה מצפה מהאח להיות מעורב, הוא בכל מקרה בבעיה, בבחינת: "אוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר". או שיתסתבך 'בעד' או שיתסתבך 'נגד'.

להמחשת המורכבות שיכולה להתעורר, חשבו על מצב שבו נעשתה עוולה נגד ראש משפחה, וחלק מהילדים יוצאים במאבק עיקש לכבוד אביהם, בעוד חלק אחר, או כמו שקורה לפעמים, אחד יחיד עומד בצד ואינו מוכן לריב ולנהל מלחמה או לקחת חלק במאבקם. לא משנה אם הסיבה היא משום שהוא לא מצדיק את ראש המשפחה, או משום שהוא משתדל להתרחק מכל מריבה כמסתחוי קשת. איך אלה שנלחמים למען ראש המשפחה ירגישו מול האחד שנשאר בצד ואינו רוצה להתערב, ואיך הוא ירגיש מולם?

יש גם מצבים של 'בין הפטיש לסדן', כאשר שני צדדי המריבה הם האחד מצד משפחתו הוא, והשני מצד משפחת אשתו. מה שרק יעשה, יסבך אותו עם הצד שכנגד, או עם שני הצדדים גם יחד.

קשה ליעץ במסגרת זו מה נכון לעשות. כל פרט קטן בעלילה יכול לשנות את כל התמונה. אבל אין ספק שבמצבים כאלה צריכים להתייעץ עם איש נבון וחכם כדי למזער את הנזק, ולהימנע מהסתבכות יתירה, לפחות עד כמה שאפשר.

חשוב להדגיש, שגם במקרה שאחד אינו משוכנע בצדקת אחיו, אז במקום שיצטרף למבקרי וידבר נגד אחיו, עדיף שימלא פיו מים ופשוט יסיר מעל עצמו את האחריות להתערב ולקחת צד, ובכך יקיים את הכתוב: "וחרפה לא נשא על קרובו", ודאי שלא יפסיד מכך.

עצה זו אני מציע גם לבניהם של אישי ציבור או בעלי תפקיד ציבורי כלשהו, שאנשים מתקיפים אותם בטענות ומענות על מעשי הוריהם: ילד בתלמוד תורה שבו אביו עובד כמלמד, בחור בישיבה שבה אביו משמש בתפקיד של מגיד שיעור או מנהיג, או כולם כאחד בקהילה שבה האב משמש בתפקיד, או שהאם מנהלת מוסד חינוכי וכדומה. ילדים שטוענים ומסתגרים לטובת הוריהם, מה שלא יגידו, יהיו נחשדים כנוגעים בדבר ובמחירתם הם יפכו היעד למתקפות. רבים במקרים שכאלה חשים מצוקה כאשר הם מסכימים בליבם עם הביקורת, ואינם יודעים מה לעשות ואיך להגיב. מה שאני נוהג להציע להם הוא להתנער מאחריות ולהצהיר: עם כל הטענות, פנה ישירות אל אבי/אמי/אחי/אחותי. אינני הדובר שלהם ולא עורך דינם, ואינני מעוניין לדון בנושא!

רגע חושבים

דניאל אליהו גרמן

להפוך את הצרה לצוהר

בידך כגמול עלי אמו. הריני סומך ונשען עליך בתמימות ומוסר את נפשי בשבילך" [לדמיון 4 מיתות בית דין – מטהר מאוד את הנפש]. *מומלץ לבקש שיעשה למען שמו – שהדבר יסייע לנו בעבודת ה'.

ע"י נוסח זה בע"ה יתבטלו הצרות מעליו ויראה ישועות גדולות! [כדאי להתמיד בזה כדי לזרזה]. אם אדם יתבונן בנאמר – אפשר לו לצאת מכל דאגותיו ומעיצבונותיו הבאות עליו על ידי ייסורים גשמיים דבר נוסף, מרבית היסורים שיש בעולם הם כתוצאה של פגיעה באחר [מידה כנגד מידה. בשם הרב אדלשטיין]. לכן חשוב לקחת את השיעור שהשם מעביר אתנו בניסיונות הללו – ולמנף אותם לרגש הזולת ולאהבתו. נשתדל בכל הכח לא לשפוט לשליליות ולא לזלזל באחר אלא להבין אותו ולראות בו רק טוב.

נציין אגב שרוב הבעיות שלנו עם אנשים הוא חוסר הבנה ותקשורת – אנחנו מסיקים מסקנות מתת ההכרה שלנו שעושים לנו ב'דוקא'. אם נדון לזכות עד שנברר בנועם עם הצד השני, נופתע לגלות שסתם ייחסנו לו תווית שלילית.

בהצלחה.

למאמרים נוספים של דניאל אליהו גרמן בקרו באתר ישיבת אור דוד

צרה וצוהר [חלון אור] הם אותם אותיות. ולא בכדי, אומר האדמו"ר מטשורנוביל שכגודל הצמצום והצער – ככה יהיה האור והעונג.

האור החיים הקדוש אומר שהתרופה של היסורים הם הקבלה שלהם. ברגע שאני משחרר ולא מתנגד ומשליך את עצמי על השם יתברך בידיעה שהוא עושה עמי רק טוב – ע"י כך אני יוצא מהצרה.

בעל התניא מגלה [בפרק כו] שהעצה לטהר עצמו מכל עשב ודאגה – לקבל בשמחה את הרע והטוב. וזאת ע"י שחכמים מגלים לנו שבתוך ההסתרה טמון אור [מעלמא דאתכסיא שהוא מ2 האותיות הראשונות משם הויה]. הטוב הגלום באירועים ה'רעים' הוא מעולם נעלה יותר (ולכן אינו בא לגילוי מורגש עתה) ועל ידם זוכים לענווה ומתקרבים להשם יתברך.

בפועל מה עושים כדי להמתיק את הדין? א. לעורר את עצמי שהכל נעשה לטובתי – להאמין בזה בוודאות ולהתבונן בסיפורים שבסוף הרע התברר כטוב. ב. לדבר על זה כמה שיותר. ג. להתפלל שיצא מהכח אל הפועל.

"הריני מאמין באמונה שלמה שבתוך הצרה יש צוהר וטוב גנוז – רק שאינני מרגיש זאת כעת, אנא השם זכה אותי להרגיש את הטוב שלך. הרי אתה זה שמשגיח עליי ללא הסחי דעת ודאגת לי עוד בהיותי בבטן אמי – ודאי אתה עשית עושה ותעשה איתי רק טוב, והנני

מוסדות אור דוד שמחים להזמין

את הציבור הרחב

לתיקון היסוד הגדול

ולתיקון כל סוגי העוונות

(כגון חילול שבת, לשון הרע, נידה, גויה, כעס, כיבוד אב ואם, מאכלות אסורות וכו')

שתיקון זה פותח את שערי המזל וההצלחה!

התיקון יערך ביום שלישי יד' טבת בשעה 15:00
רח' המכבים 108 בני ברק

תחילת התענית ביום ג מעלות השחר

עלות תיקון העוונות 260 ש"ח ותיקון היסוד 200 ש"ח

תיקון היסוד
ותיקון
כל העוונות

1212-570-03 שלוחה 1

מי שאינו יכול להשתתף כולל נשים וילדים
מגיל 13 יכול למסור את שמו לפדיון תעניות